

QP Code : 70797

(2½ Hours)

[Max Marks : 75

- N.B.:** (1) **All questions are compulsory.**
(2) **Figures to the right indicate full marks.**
(3) **Draw neat diagrams wherever necessary.**

1. Answer **any two** of the following :- **15**
 - (a) Define economic development. What are the three core values of development?
 - (b) What are the Millennium Development Goals ?
 - (c) Explain the Gender-related Development Index (GDI)

2. Answer **any two** of the following :- **15**
 - (a) Discuss the Critical Minimum Efforts thesis.
 - (b) Explain Harrod's Model of Growth.
 - (c) Explain Schumpeter's theory of economic development.

3. Answer **any two** of the following :- **15**
 - (a) Write a note on environment - Economy linkages
 - (b) Explain different characteristics of rural credit markets
 - (c) Explain the importance of infrastructure in economic development

4. Answer **any two** of the following :- **15**
 - (a) Explain concept of the Head count Ratio and Poverty and Poverty-Gap Indices.
 - (b) Discuss the 'Lorenz Curve' and 'Gini Coefficient' measures of inequality.
 - (c) Explain the impact of income inequality on development.

5. Write short notes on **(Any Three)** :- **15**
 - (a) Sen's View's on development
 - (b) Rostow's stages of growth
 - (c) Domar's Growth model
 - (d) Rural - Urban divide
 - (e) Kuznet's inverted 'U' hypothesis

[TURN OVER

AI-Con. 4571-16.

(मराठी रूपांतर)

(२½ तास)

[एकूण गुण : ७५]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- १५
 (अ) आर्थिक विकासाची संकल्पना स्पष्ट करून विकासाची तीन मुख्य मुल्ये (core values) कोणती ते लिहा.
 (ब) सहस्रक विकासाची ध्येय कोणती ?
 (क) लिंगाधारित विकास संबंधित निर्देशांक स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- १५
 (अ) किमान आवश्यक प्रयत्न सिध्दांताची चर्चा करा.
 (ब) हॅरॉड यांचे वृद्धी प्रतिमान विशद करा.
 (क) शुंपीटर यांचा आर्थिक विकास सिध्दांत स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- १५
 (अ) पर्यावरण आणि अर्थव्यवस्था यातील परस्परसंबंधावर टिप लिहा.
 (ब) ग्रामीण पत बाजाराची विविध वैशिष्ट्ये विशद करा.
 (क) पायाभूत सुविधांचे आर्थिक विकासातील महत्व स्पष्ट करा.
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
 (अ) शिरगणती गुणोत्तर आणि दारिद्र्य दरी निर्देशांक या संकल्पना विशद करा.
 (ब) उत्पन्न विषमता मापनाच्या 'लॉरेन्झ वक्र' आणि 'गिनी सहगुणक' या पद्धतीची चर्चा करा.
 (क) उत्पन्न विषमतेचे विकासावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
५. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) १५
 (अ) सेनचा विकास दृष्टीकोन
 (ब) रोस्टोच्या वृद्धी अवस्था
 (क) डोमारचे वृद्धी प्रतिमान
 (ड) ग्रामीण - शहरी विभागणी
 (इ) कुझनेटचा उलटा 'यू' सिध्दांत